

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

judecători

Ursache Petru

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Moraru Petru

judecînd, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Prisacari Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Ceban Lilian Veaceslav, născut la 15.05.1996, originar din s. Recea, r-nul Rîșcani, domiciliat în s. Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 26.08.2015 – 29.10.2015;*
2. *Instanța de apel: 17.12.2015 – 03.02.2016;*
3. *Instanța de recurs: 19.05.2016 – 18.10.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 29 octombrie 2015, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Ceban Lilian Veaceslav în legătură cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, echivalentul a 3000 (trei mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Ceban Lilian, aflându-se în relații de concubinaj cu Ceban Diana din 2014 și avînd în comun fiul minor Artiom, la data de 16.05.2015, aproximativ la ora 14.00, fiind în automobilul personal care era parcat pe strada Independenței, orașul Sîngerei, acționînd cu intenție directă, înțelegînd caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale,

în rezultatul relațiilor ostile apărute spontan a numit-o cu cuvinte licențioase pe ultima, după care i-a aplicat mai multe lovituri cu palmele peste față și brațe, cauzându-i victimei leziuni corporale neînsemnate, sub formă de echimoze a ambelor brațe.

Acțiunile lui Ceban Lilian Veaceslav au fost încadrate în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, cu indicii calificativi: *violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Ceban Lilian Veaceslav să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal și stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 ore.

În motivarea apelului procurorul a indicat, că nu contestă sentința în partea calificării acțiunilor inculpatului și vinovăției acestuia în comiterea infracțiunii imputate, deoarece cauza a fost examinată în procedură simplificată, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, adică pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, ci doar în latura stabilirii pedepsei, considerând că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și nu va atinge scopul pedepsei, nu va contribui la corectarea și reeducarea acestuia.

Acuzatorul de stat a relevat, că prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de practica judiciară cu privire la individualizarea pedepsei penale și eronat a aplicat art.55 și art.64 alin.(3/1) Cod penal, astfel, acordându-i o dublă valență situației de drept nominalizată.

La fel, a menționat, că norma prevăzută de art. 64 alin.(3/1) Cod penal este aplicabilă doar la achitarea unei amenzi penale nu și contravenționale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2016 a fost respins ca nefondat apelul declarat de către procuror, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Ceban Lilian Veaceslav de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (1) Cod penal.

Verificând legalitatea pedepsei stabilite, instanța de apel a constatat, că instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art. 16 Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare, de motivul acesteia, de persoana vinovatului, care nu are antecedente penale, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, de circumstanțele atenuante - căința sinceră, recunoașterea vinovăției, pe cauză

lipsește prejudiciu cauzat, de faptul că nu s-au stabilit circumstanțe agravante în cauză.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a statuat, că concluzia primei instanțe privind aplicarea prevederilor art. 55 și art. 64 alin. (3/1) Cod penal este corectă, deoarece a stabilit că corectarea inculpatului Ceban Lilian Veaceslav, fiind posibilă fără supunerea răspunderii penale.

Totodată a menționat, că este nefondată solicitarea procurorului privind stabilirea pedepsei inculpatului sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece, în atare situație, pentru stabilirea pedepsei respective este necesar acceptul inculpatului, fapt ce nu a fost stabilit.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea totală a acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 6) și 10) Cod de procedură penală - *judicata a avut loc fără participarea inculpatului, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În susținerea solicitării sale indică următoarele argumente:

– contrar prevederilor art. 321 Cod de procedură penală și practicii judiciare cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel, instanța de apel a judecat cauza în lipsa inculpatului, indicând, că acesta a fost legal citat, fapt confirmat cu aviz de recepție;

– menționează, că procurorul a fost pe poziția imposibilității examinării cauzei în lipsa inculpatului, dat fiind faptul că nu se cunoștea motivul neprezentării și totodată, solicitând amânarea examinării cauzei pentru a prezenta informație din baza de date ACCES referitor la trecerea frontierei RM, deoarece din declarațiile părții vătămate inculpatul Ceban Lilian a părăsit hotarele RM;

– recurentul consideră, că instanța de apel incorect a menținut hotărârea primei instanțe referitor la pedeapsa stabilită inculpatului, care este prea blândă în coraport cu circumstanțele cauzei, indicând aceleași motive care au fost expuse în cererea de apel, și asupra cărora instanța de apel nu a dat răspuns;

– în opinia recurentului pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este de ordin să convingă inculpatul de necesitatea respectării legii și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

7. Partea vătămată Ceban Diana a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de procuror, solicitând încetarea procesului penal în privința soțului ei Ceban Lilian.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

8.1. Recurentul invocă în cererea de recurs temeiul prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală – *„judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii”*, însă Colegiul lărgit consideră, că argumentele indicate în acest sens sunt neîntemeiate, deoarece din materialele cauzei se constată, că examinarea cauzei în prima instanță a avut loc cu participarea inculpatului Ceban Lilian, care a fost prezent la pronunțarea dispozitivului sentinței din 29 octombrie 2015, fiindu-i înmănată copia de pe dispozitivul sentinței, fapt confirmat prin dovada de primire (f. d. 86) și totodată, s-a anunțat că sentința motivată va fi pronunțată public la data de 20 noiembrie 2015, ora 15:00 (f. d. 82).

Instanța de recurs menționează, că la pronunțarea sentinței motivate, în data de 20 noiembrie 2015, ora 15:00, participanții la proces nu s-au prezentat, din motive necunoscute de instanță, însă în conformitate cu art.338 alin.(4) Cod de procedură penală le-a fost expediată copia de pe sentința motivată (f. d. 92).

Ulterior, nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, la data de 27 noiembrie 2015 procurorul depune apel, adică în termenul de 15 zile, stabilit de art. 402 Cod de procedură penală, și despre judecarea cauzei în instanța de apel la data de 03 februarie 2016, inculpatul Ceban Lilian a fost înștiințat legal contra semnătură, fapt confirmat prin avizul de recepție, la domiciliul indicat de ultimul, și anume: r-nul Rîșcani, s. Recea (f. d. 99, 101), însă nu s-a prezentat și nici nu a înștiințat motivul neprezentării.

În acest caz, instanța de apel a respectat prevederile art. 321 alin.(3) Cod de procedură penală, solicitând acordarea asistenței juridice garantate de stat și la judecarea cauzei în lipsa inculpatului, a participat apărătorul Prepelița Nicolai, desemnat în baza deciziei coordonatorului Oficiului teritorial Bălți, prezentând mandatul nr.0837308 din 03 februarie 2016 (f. d. 103).

La fel, de către instanța de apel a fost respectat și alin.(6) al normei sus indicate, întrucât a considerat, că e posibil de judecat cauza în lipsa inculpatului, reieșind din circumstanțele cauzei și părerea participanților la proces (partea vătămată și avocatul inculpatului), care a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează, că potrivit jurisprudenței Curții Europene cu privire la inadmisibilitatea unui recurs în casație pentru motive legate de sustragerea voluntară a reclamantei de la judecată într-o cauză penală, fosta Comisie a considerat că aceasta nu constituie nici o limitare disproporționată a dreptului la un tribunal și nici a dreptului la un proces

echitabil, deoarece, în speță, reclamantul a refuzat să fie prezent, în persoană, în fața instanțelor de fond, ceea ce semnifică renunțarea la însuși dreptul de a participa la ședințele de judecată ale jurisdicțiilor care au pronunțat hotărârea, după cum nu a făcut nici un demers pentru a fi reprezentat de un avocat în fața acestor instanțe sau spre a-și justifica refuzul de a fi prezentă la judecată și nici nu a ridicat vreo problemă privitoare la drepturile apărării. În aceste condiții, Comisia a considerat că reclamantul, prin propria sa voință și în mod neechivoc, a renunțat la dreptul de a fi ascultat de tribunal și la dreptul de a se apăra în proces. (Comis. EDH, 25 mai 1998, nr. 36106/1997, Mihaies c/France, DR nr. 93, p. 95).

8.2. Cu referire la alegațiile recurentului, indicate sub aspectul temeiurilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit le consideră nefondate și în acest sens, se menționează că potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art. 76 – 77 Cod penal, precum și, efectele acestora prevăzute în art. 78 Cod penal.

Din materialele cauzei, instanța de recurs constată, că inculpatul a fost pus sub învinuire, recunoscut vinovat în baza art. 201¹ alin.(1), însă prima instanță a aplicat prevederile art. 55 Cod penal, astfel, fiind încetat procesul penal în privința lui Ceban Lilian Veaceslav în legătură cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, soluție menținută de instanța de apel, care a verificat legalitatea hotărârii primei instanțe în ce privește stabilirea pedepsei și a concluzionat că, prima instanță corect i-a stabilit pedeapsa inculpatului, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, ajungând la concluzia corectă, că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Analizând decizia atacată, Colegiul lărgit consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza

probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs menționează că temeiurile invocate de către recurent, precum și argumentele acestuia au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de fond și cea de apel, și asupra acestora instanțele judecătorești s-au expus argumentat în hotărârile pronunțate.

Astfel, Colegiul penal reține, că temeiurile invocate de recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de procuror urmează a fi respins, ca inadmisibil.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

D E C I D E :

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Prisacari Lilia, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 februarie 2016, în cauza penală în privința lui **Ceban Lilian Veaceslav**.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **17 noiembrie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Moraru Petru